КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ

Циклова комісія музики і хореографії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
_____О.Б.Жильцов
«11» 09 _____2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕЛЕМЕНТАРНІ НАВИЧКИ ГРИ НА МУЗИЧНОМУ ІНСТРУМЕНТІ

для студентів

освітнього рівня	молодший спеціаліст
освітніх програм	012 Дошкільна освіта
	013 Початкова освіта

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма №258/19
(підпис) (прізвище, ініціали)
«____» _____ 20__ р.

Київ - 2019

Розробник:Сокальська Валентина Феліксівна,
викладач циклової комісії музики і хореографії Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачі: Борзаковська З.І., Катченко Т.С., Кирилюк Г.О., Куцан О.Г., Міщенко З.І., Павловська Т.А., Гончаров А.Р., Романова Т.В., Лящова Г.П., Дубасюк Е.В., Лашко І.Г., Алієва Е.Ш., Білоус О.О., Голян Х.В., Кравченко С.С. – викладачі циклової комісії музики і хореографії Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії музики і хореографії
Протокол від «29» серпня 2019 р. № 1

Голова циклової комісії _____ Т.В.Романова

Робочу програму перевірено
«30» серпня 2019 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи _____З.Л.Гейхман

Заступник директора з навчальної роботи _____Я.В. Карлінська

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____),«___ » _____20__ р.,
протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____),«___ » _____20__ р.,
протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____),«___ » _____20__ р.,
протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____),«___ » _____20__ р.,
протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	
Вид дисципліни	вибіркова	
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська	
Загальний обсяг дисципліни кредитів/годин	4 /120	
Курс	1	
Обсяг кредитів/годин	2/60	
Семестр	1	2
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	2
Обсяг кредитів	1	1
Обсяг годин, в тому числі:	30	30
Аудиторні	14	14
Модульний контроль	2	2
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	14	14
Форма семестрового контролю	-	

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	
Вид дисципліни	вибіркова	
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська	
Загальний обсяг дисципліни кредитів/годин	4 /120	
Курс	2	
Обсяг кредитів/годин	2/60	
Семестр	3	4
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	2
Обсяг кредитів	1	1
Обсяг годин, в тому числі:	30	30
Аудиторні	14	14
Модульний контроль	2	2
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	14	14
Форма семестрового контролю	залік	

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: підготовка майбутнього фахівця в галузі дошкільної та початкової освіти, який володіє необхідними елементарними навичками гри на музичному інструменті (фортепіано), формування та розвиток музичної культури студента, збагачення його емоційного та естетичного досвіду під час сприймання та інтерпретації творів музичного мистецтва і музично-практичної діяльності, а також формування навичок успішної особистості: ціннісних орієнтацій, емоційного інтелекту, когнітивної гнучкості, потреби в творчій самореалізації та духовному самовдосконаленні.

Основні завдання курсу:

- оволодіння елементарними навичками гри на музичному інструменті (фортепіано);
- формування музичної грамотності і загальної музичної культури;
- виховання ціннісного ставлення до музичного мистецтва;
- розвиток музичного та художньо-образного мислення;
- формування практичних умінь і навичок роботи з дітьми дошкільного та молодшого шкільного віку у процесі навчання грі на музичному інструменті ;
- сприяння розвитку загальних та музичних здібностей студентів;
- формування культури почуттів, збагачення емоційно-естетичного досвіду;
- активізація та розвиток творчих можливостей студентів на основі засвоєння музичного репертуару;
- формування у студентів художнього смаку і виконавської культури;
- ознайомлення з кращими зразками вітчизняної та зарубіжної музики, народної музичної творчості.

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Елементарні навички гри на музичному інструменті» у студента мають бути сформовані такі компетентності:

загальні:

- знання основ теорії освіти та виховання, педагогіки та психології;
- застосування методів самовиховання, орієнтованих на систему індивідуальних, національних, загальнокультурних цінностей;
- здатність до аналізу та синтезу;
- спроможність до організації і планування;
- розуміння сутності та соціальної значущості своєї майбутньої професії;

– здатність до комплексного розв’язання проблем;
– здатність до критичного мислення;
– уміння використовувати інформаційно-комунікативні засоби та інноваційно-педагогічні технології у процесі вирішення професійних завдань;
– здатність до освоєння нового;
– здатність застосовувати знання на практиці;
– мотивація до покращення якості результату;
– прагнення до постійного професійного вдосконалення, успішної творчої самореалізації та бажання досягти успіху;

<u>предметні:</u>

– володіння основами музичної грамоти;
– здатність виконувати нескладні твори різних музичних стилів;
– спроможність використовувати методи роботи над технікою гри (способи звуковидобування, знання закономірностей аплікатури, тощо);
– готовність виконувати гами, арпеджіо, акорди, етюди на різні види техніки;
– володіння навичками транспонування мелодії дитячої пісні;
– вміння підібрати спрощений акомпанемент до дитячої пісні;
– володіння навиками читання нот з листа;
– здатність здійснювати музично-педагогічний аналіз твору;
– володіння арсеналом педагогічних засобів і методів;
– вміння акомпанувати співу дітей, музично-ритмічним рухам;
– спроможність використовувати музичні твори в проведенні комплексних занять в дошкільному закладі та уроків музики в школі;
– готовність використовувати музичний інструмент у виховній роботі з дітьми (проведення свят, розваг, музично-дидактичних ігор);
– здатність самостійного створення репертуарного фонду для майбутньої творчої роботи;
– спроможність аналізувати форму твору, особливості музичної мови;
– здатність творчого застосування методичних прийомів до певної вікової групи;
– володіння виконавськими навичками для збагачення музичних вражень дітей;
– наявність таких якостей, як творчість, ініціативність, музична культура, захопленість своєю професією;

3. Результати навчання за дисципліною:

- оволодіти основами музичної грамоти, елементарними навичками гри на музичному інструменті;
- здобути навички виконання нескладних творів різних музичних стилів;
- оволодіти прийомами та методами роботи над технікою гри (гамами, арпеджіо, акордами);
- засвоїти навички читання нот з листа та підбору спрощеного акомпанементу до простих мелодій дитячого репертуару;
- вміти здійснювати музично-педагогічний аналіз твору;
- володіти навичками акомпанування співу дітей, музично-ритмічним рухам;
- використовувати музичний інструмент у виховній роботі з дітьми (проведення свят, розваг, конкурсів тощо);
- створювати репертуарний фонд для майбутньої творчої роботи;
- розуміти особливості музичної мови, орієнтуватись в музичних жанрах;
- володіти виконавськими навичками для збагачення музичних вражень дітей;
- створювати цілісний музичний образ для передачі художнього змісту твору;
- орієнтуватись у вікових особливостях музичного розвитку дітей;
- бути обізнаним у видах музичної діяльності;
- психологічно володіти собою в процесі публічного виступу;
- орієнтуватись в довідковій та методичній літературі;
- мати потребу в удосконаленні професійної компетентності та педагогічної майстерності;
- бути готовим до комплексного розв’язання проблем;
- вміти критично мислити;
- бути креативним, толерантним, харизматичним.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план

№ п/п	Тематика змістових модулів	Всього год.	Розподіл годин між видами занять		Мод. контр.
			практичні	Самост. робота	
Змістовий модуль № 1. Ознайомлення з музичним інструментом та основами муз. грамоти					
1	Ознайомлення з інструментом фортепіано: піаніно, рояль –схожість і відмінність. Фортепіанна клавіатура. Написання нот в скрипічному ключі	2	1	1	
2	Вправи на постановку рук. Тривалість звуків. Музичний розмір	4	2	2	
3	Знаки альтерації. Ключові та випадкові знаки	4	2	2	
4	Штрихи: legato, staccato, non legato. Вправи на оволодіння штрихами. Аплікатура та її значення	5	2	2	1
	Разом:	15	7	7	1
Змістовий модуль № 2. Формування навичок фортепіанної гри					
1	Динамічні відтінки. Формування прийомів звуковидобування	2	1	1	
2	Ознайомлення з басовим ключем та його застосуванням в музичних творах. Написання нот малої та великої октав	4	2	2	
3	Поняття ансамблевої гри та формування початкових навичок	4	2	2	
4	Удосконалення набутих умінь у програмових творах	5	2	2	1
	Разом:	15	7	7	1
	Всього годин за семестр:	30	14	14	2

Змістовий модуль № 3. Розвиток піаністичних навичок та елементарних навичок співу

1	Засвоєння нотного тексту, аплікатури в нових програмових творах	4	2	2	
2	Мажорний лад. Гама До мажор. Будова мажорного звукоряду.	4	2	2	
3	Поняття мелодії. Принципи інтонаційного розвитку	2	1	1	
4	Співацькі навички. Співоча постава	5	2	2	1
	Разом:	15	7	7	1

Змістовий модуль № 4. Засоби музичної виразності

1	Засоби музичної виразності. Лад як засіб музичної виразності.	4	2	2	
2	Темп як засіб музичної виразності	2	1	1	
3	Ритм як засіб музичної виразності. Музично-ритмічні рухи: танець, вправа, гра	4	2	2	
4	Закріплення теми «Засоби музичної виразності» на прикладах програмових творів	5	2	2	1
	Разом:	15	7	7	1
	Всього годин за семестр:	30	14	14	2

Змістовий модуль № 5. Удосконалення елементарних навичок гри на муз. інструменті

1	Мінорний лад. Види мінору. Будова гами ля мінор	4	2	2	
2	Удосконалення навиків ритмічної гри Ознайомлення з розмірами 3/8 і 6/8	4	2	2	
3	Види музичної діяльності	4	2	2	
4	Навички читання нот з листа	3	1	1	1
	Всього:	15	7	7	1

Змістовий модуль № 6. Музичні жанри та музичні образи

1	Поняття жанру в музиці Танець, пісня, марш – основні складові у музичному вихованні дітей	4	2	2	
2	Ознайомлення з музичною термінологією	4	2	2	
3	Темп як характерна особливість відтворення музичного образу	4	2	2	
4	Виховання внутрішнього слуху як необхідної умови для відтворення художнього образу	3	1	1	1
	Всього:	15	7	7	1
	Всього годин за семестр:	30	14	14	2

Змістовий модуль № 7. Знайомство з музичними інструментами (дитячими, симфонічного оркестру)

1	Шумові дитячі інструменти. Формування ритмічного слуху. Розвиток навиків ансамблевої гри	4	2	2	
2	Струнна група інструментів симфонічного оркестру. Прийоми звуковидобування	4	2	2	
3	Духові та ударні інструменти . Формування слухових уявлень. Метроритм як основа структури музичного твору	4	2	2	
4	Диригент та його роль в організації виконання музичних творів	3	1	1	1
	Всього:	15	7	7	1

Змістовий модуль № 8. Художньо-музична виразність. Навички публічного виконання

1	Формування навичок теоретичного аналізу змісту програмових творів	4	2	2	
2	Застосування засобів музичної виразності для досягнення емоційного наповнення змісту творів	4	2	**2**	
3	Роль слухового контролю під час роботи над програмовими творами	4	**2**	**2**	
4	Психологічні аспекти в підготовці до публічного виступу	3	1	1	1
	Всього:	15	7	7	1
	Всього годин за семестр:	30	14	14	2

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль № 1. Ознайомлення з музичним інструментом та основами музичної грамоти

Тема №1. *Ознайомлення з інструментом фортепіано: піаніно, рояль –схожість і відмінність. Фортепіанна клавіатура. Написання нот в скрипічному ключі.*
Ознайомлення з клавіатурою, знання назв октав. Вивчення розміщення нот 1-ї і 2-ї октав. Вміння записувати скрипічний ключ та ноти на нотному стані.

Тема №2. *Вправи на постановку рук. Тривалість звуків. Музичний розмір.*
Засвоєння теми про тривалість звуків. Розуміння відмінності між часовим продовженням звучання. Виконання вправ для формування навичок правильної постановки рук. Засвоєння понять такту, музичного розміру.

Тема №3. *Знаки альтерації. Ключові та випадкові знаки.*
Визначення знаків альтерації. Засвоєння різниці між ключовими та випадковими знаками. Виконання простих творів з використанням знаків альтерації.

Тема №4. *Штрихи: legato, staccato, non legato. Вправи на оволодіння штрихами. Аплікатура та її значення.*
Поняття «штрихи». Ознайомлення з прийомами виконання штрихів. Виконання практичних вправ на legato, non legato, staccato. Знання терміну «аплікатура», правил застосування аплікатури. Виконання вправ різними пальцями.

Змістовий модуль № 2. Формування навичок фортепіанної гри

Тема № 1. *Динамічні відтінки. Формування прийомів звуковидобування.*
Поняття «динамічні відтінки», їх застосувння. Знання термінології.
Використання динамічних відтінків у програмових творах. Засвоєння прийомів звуковидобування.

Тема № 2. *Ознайомлення з басовим ключем та його застосуванням в музичних творах. Написання нот малої та великої октав.*
Засвоєння понять діапазону та регістру. Приклади використання нот басового ключа для відтворення художнього образу (ревіння ведмедя, гуркіт грому тощо).
Вивчення написання нот малої та великої октав. Розбір творів з басовим ключем.

Тема № 3. *Поняття ансамблевої гри та формування початкових навичок.*
Поняття «відчуття ансамблю», розвиток слухового контролю. Вивчення першої партії ансамблевих творів. Підготовка до виконання творів в ансамблі з викладачем.

Тема № 4. *Удосконалення набутих умінь у програмових творах.*
Вивчення програмових творів. Аналізування та пошук шляхів реалізації набутих знань і умінь. Підготовка до модульного контролю.

Змістовий модуль №3. Розвиток піаністичних навичок та елементарних навичок співу

Тема № 1. *Засвоєння нотного тексту, аплікатури в програмових творах.*
Опрацювання програмових творів. Контроль за точністю виконання нотного тексту, вірністю послідовності пальців. Виконання вправ на розвиток навичок гри різними штрихами, використання цих умінь в музичних творах.

Тема № 2. *Мажорний лад. Гама До мажор. Будова мажорного звукоряду.*
Поняття ладу. Знання тонової величини мажорного звукоряду. Виконання гами До мажор окремими руками в дві октави.

Тема № 3. *Поняття мелодії. Принципи інтонаційного розвитку.*
Ознайомлення з поняттям мелодії (одноголосне вираження образно - поетичного змісту музичної думки). Поняття інтонації - звукового втілення музичної думки. Аналізування розвитку музики як процесу відображення почуттів, настроїв, думок людини в їх динаміці та якісному перетворенні.

Тема № 4. *Співацькі навички. Співоча постава.*
Принципи формування звуку. Дихання і його значення в процесі співу. Виконання дихальних вправ для формування навичок правильного звуковидобування голосом. Оволодіння основами співочої постави.

Змістовий модуль № 4. Засоби музичної виразності

Тема № 1. *Засоби музичної виразності. Лад як засіб музичної виразності.*
Ознайомлення з основними поняттями засобів музичної виразності (лад, ритм, темп, динамічні відтінки, штрихи). Принципи їх застосування. Знання характерних особливостей мажорного та мінорного ладу. Аналізування впливу ладу на відтворення характеру музики, її змісту та художнього образу на музичних прикладах.

Тема № 2. *Темп як засіб музичної виразності.*

Ознайомлення з поняттям «темп» в музиці. Використання музичної термінології. Використання різних темпів для відтворення художнього змісту музичних творів.

Тема № 3. *Ритм як засіб музичної виразності. Музично-ритмічні рухи: танець, вправа, гра.*

Засвоєння понять ритму та метроритму. Значення їх у відтворенні музичних образів. Розучування нотного тексту простих музично - ритмічних творів: танцю, вправи, гри.

Тема № 4. *Закріплення теми «Засоби музичної виразності» на прикладах програмових творів.*

Визначення основних засобів музичної виразності у виконуваних творах. Практичне використання їх для виразного виконання. Підготовка до модульного контролю.

Змістовий модуль № 5. Удосконалення елементарних навичок гри на муз. інструменті

Тема № 1. *Мінорний лад. Види мінору. Будова гами ля мінор.*

Поняття ладу. Тонова величина мінорного звукоряду. Вивчення особливостей гармонічного та мелодичного мінору.

Тема №2. *Удосконалення навиків ритмічної гри.*

Ознайомлення з розмірами 3/8 і 6/8.

Відтворення ритмічного рисунку в програмових творах.

Ознайомлення з розмірами 3/8 і 6/8. Тактування. Сильна і слабкі долі в такті.

Тема №3. *Види музичної діяльності.*

Ознайомлення з основними видами музичної діяльності: спів, слухання музики, гра на дитячих музичних інструментах, музично-ритмічні рухи.

Тема № 4. *Навички читання нот з листа.*

Основні вимоги до формування навичок читання з листа:

- оволодіння системою нотного запису;
- швидкість і точність моторної реакції;
- здатність наперед визначати розгортання музичного тексту.

Формування навичок зорового сприйняття нотного тексту та фізичного відчуття клавіатури. Аплікатура в формування навичок читання нот з листа.

Змістовий модуль № 6. Музичні жанри та музичні образи

Тема № 1. *Поняття жанру в музиці.*

Танець, пісня, марш – основні складові у музичному вихованні дітей.

Суть поняття жанр. Різновиди жанрів в музиці. Танцювальність, пісенність, маршовість в музиці та їх використання в музичній діяльності з дітьми.

Тема № 2. *Ознайомлення з музичною термінологією.*
Значення музичних термінів в музиці та їх походження. Формування навичок користування словником музичних термінів.

Тема № 3. *Темп як характерна особливість відтворення музичного образу.*
Поняття темпу та його значення у відтворенні змісту твору. Знання основних позначень темпу: allegro, presto, moderato, andante, adagio.

Тема № 4. *Виховання внутрішнього слуху як необхідної умови для відтворення художнього образу.*
Поняття внутрішнього слуху, шляхи розвитку. Значення внутрішнього слуху в музичній діяльності.

Змістовий модуль № 7. Знайомство з музичними інструментами (дитячими, симфонічного оркестру)

Тема № 1. *Шумові дитячі інструменти. Формування ритмічного слуху. Розвиток навиків ансамблевої гри.*
Ознайомлення з різновидами дитячих музичних інструментів. Слухання аудіо та відеозаписів звучання дитячих муз. інструментів.
Створення простого шумового інструменту, відтворення його звучання. Підготовка до колективного ансамблевого виконання простого музичного твору.

Тема № 2. *Струнна група інструментів симфонічного оркестру. Прийоми звуковидобування.*
Ознайомлення зі струнними інструментами класичного симфонічного оркестру: скрипкою, альтом, віолончеллю, контрабасом.

Тема № 3. *Духові та ударні інструменти. Формування слухових уявлень. Метроритм як основа структури музичного твору*
Ознайомлення з групою мідних і дерев'яних духових інструментів та характеристиками їх звучання. Знання ударних інструментів оркестру. Формування навичок слухового контролю. Розвиток відчуття ритму.

Тема № 4. *Диригент та його роль в організації виконання музичних творів.*
Визначення ролі диригента та її значення в роботі симфонічного оркестру. Характеристика диригентських жестів.

Змістовий модуль № 8. Художньо-музична виразність. Навички публічного виконання

Тема № 1. *Формування навичок теоретичного аналізу змісту програмових творів.*
Поняття теоретичного аналізу музичного твору, його змісту і характеру. Аналізування основних засобів музичної виразності.

Тема № 2. *Застосування засобів музичної виразності для досягнення емоційного наповнення змісту творів.*
Застосування предметних компетентностей в роботі над художньо-образним виконанням музичних творів. Розуміння змісту, авторського задуму, уміння втілити та реалізувати набуті навички.

Тема № 3. *Роль слухового контролю під час роботи над програмовими творами.*
Поняття слухового контролю. Важливість слухового самоконтролю на завершальному етапі роботи над музичним репертуаром.

Тема № 4. *Психологічні аспекти в підготовці до публічного виступу.*
Значення психологічної підготовки до публічного виступу. Шляхи подолання нервового дискомфорту.

6. Контроль навчальних досягнень.

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ п/п	Види діяльності	Макс.кількість балів за одиницю	Модуль 1-2		Модуль 3-4		Модуль 5-6		Модуль 7-8	
			Кількість одиниць	Макс.к-ть балів	Кількість одиниць	Макс.к-ть балів	Кількість одиниць	Макс.к-ть балів	Кількість одиниць	Макс.к-ть балів
1.	Робота на практичному занятті	10	14	140	14	140	14	140	14	140
2.	Підсумковий контроль	25	2	50	2	50	2	50	2	50
3.	Виконання завдань для самостійної роботи	5	8	40	8	40	8	40	8	40
4.	Відвідування практичних занять	1	14	14	14	14	14	14	14	14
	Разом		–	244	–	244	–	244	–	244
	Максимальна кількість балів: 976									
	Коефіцієнт: 9,76									

6.2.Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Завдання для самостійної роботи

Змістовий модуль № 1. Ознайомлення з музичним інструментом та основами музичної грамоти

Тема №1. *Ознайомлення з інструментом фортепіано: піаніно, рояль –схожість і відмінність. Фортепіанна клавіатура. Написання нот в скрипічному ключі*
(1 год.)
Ознайомитись з клавіатурою, знати назв октав. Вивчити розміщення нот 1-ї і 2-ї октав. Вміти записувати скрипічний ключ та ноти на нотному стані.

Тема №2. *Вправи на постановку рук. Тривалість звуків. Музичний розмір* (2 год)
Засвоїти теми про тривалість звуків. Розуміти відмінності між часовим продовженням звучання. Виконати вправи для формування навичок правильної постановки рук. Засвоїти поняття такту, музичного розміру.

Тема №3. *Знаки альтерації. Ключові та випадкові знаки* (2 год.)
Знати визначення знаків альтерації. Розуміти різницю між ключовими та випадковими знаками. Виконувати прості твори з використанням знаків альтерації.

Тема №4. *Штрихи: legato, staccato, non legato. Вправи на оволодіння штрихами. Аплікатура та її значення* (2 год.)
Засвоїти поняття «штрихи». Ознайомитись з прийомами виконання штрихів. Виконати практичні вправ на legato, non legato, staccato.Розуміти термін «аплікатура», правила застосування аплікатури. Виконувати вправи різними пальцями.

Змістовий модуль № 2. Формування навичок фортепіанної гри

Тема № 1. *Динамічні відтінки. Формування прийомів звуковидобування* (1 год.)
Визначити поняття «динамічні відтінки», розуміти необхідність застосувння відтінків. Знати термінологію.
Використовувати динамічні відтінкіи у програмових творах. Засвоїти прийоми звуковидобування.

Тема № 2. *Ознайомлення з басовим ключем та його застосуванням в музичних творах. Написання нот малої та великої октав* (2 год.)
Розуміти поняття «діапазон» та «регістр», необхідність використання нот басового ключа для відтворення художнього образу (ревіння ведмедя, гуркіт грому тощо).
Вивчити написання нот малої та великої октав. Розібрати твори з басовим ключем.

Тема № 3. *Поняття ансамблевої гри та формування початкових навичок* (2 год.)
Розуміти поняття «відчуття ансамблю», «слуховий контроль». Вивчити першу партію ансамблевих творів. Підготуватись до виконання творів в ансамблі з викладачем.

Тема № 4. *Удосконалення набутих умінь у програмових творах* (2 год.)
Вивчити програмові твори. Аналізувати та займатись пошуком шляхів реалізації набутих знань і умінь. Готуватись до модульного контролю.

Змістовий модуль №3. Розвиток піаністичних навичок та елементарних навичок співу

Тема № 1. *Засвоєння нотного тексту, аплікатури в програмових творах* (2 год.)
Розібрати нові програмові твори. Контролювати точність виконання нотного тексту, вірність послідовності пальців. Працювати над вправами на розвиток умінь для застосування цих умінь в музичних творах.

Тема № 2. *Мажорний лад. Гама До мажор. Будова мажорного звукоряду* (2 год.)
Розуміти поняття ладу. Знати тонову величину мажорного звукоряду. Виконати гаму До мажор окремими руками в дві октави.

Тема № 3. *Поняття мелодії. Принципи інтонаційного розвитку* (1год.)
Ознайомитись з поняттям мелодії (одноголосне вираження образно - поетичного змісту музичної думки), інтонації - звукового втілення музичної думки. Аналізувати розвиток мелодичної лінії як процесу відображення почуттів, настроїв, думок людини в їх динаміці та якісному перетворенні.

Тема № 4. *Співацькі навички. Співоча постава*(2 год.)
Знати принципи формування звуку. Дихання і його значення в процесі співу. Виконувати дихальні вправи для формування навичок правильного звуковидобування голосом. Працювати над оволодінням основ співочої постави.

Змістовий модуль № 4. Засоби музичної виразності

Тема № 1. *Засоби музичної виразності. Лад як засіб музичної виразності.* (2год.)
Вивчити основні поняття засобів музичної виразності (лад, ритм, темп, динамічні відтінки, штрихи), та принципи їх застосування. Знати характерні особливості мажорного та мінорного ладу. Аналізувати вплив ладу на відтворення характеру музики, її змісту та художнього образу на музичних прикладах.

Тема № 2. *Темп як засіб музичної виразності* (1 год.)
Розуміти поняття «темп в музиці». Знати музичну термінологію визначення темпів. Використання різних темпів для відтворення художнього змісту музичних творів.

Тема № 3. *Ритм як засіб музичної виразності. Музично-ритмічні рухи: танець, вправа, гра* (2 год.)
Засвоїти поняття ритму та метроритму, їх значення у відтворенні музичних образів. Розучувати нотний текст простих музично - ритмічних творів: танцю, вправи, гри.

Тема № 4. *Закріплення теми «Засоби музичної виразності» на прикладах програмових творів* (2 год.)
Визначити основні засоби музичної виразності у виконуваних творах. Уміти застосовувати їх для виразного виконання. Підготовка до модульного контролю.

Змістовий модуль № 5. Удосконалення елементарних навичок гри на муз. інструменті

Тема № 1. *Мінорний лад. Види мінору. Будова гами ля мінор* (2 год.)
Повторення поняття ладу. Вивчення особливостей гармонічного та мелодичного мінору. Гра гами ля мінор окремими руками в дві октави.

Тема № 2. *Удосконалення навиків ритмічної гри* (2 год.)
Ознайомлення з розмірами 3/8 і 6/8
Робота над точністю відтворення ритмічного рисунку в програмових творах.
Навички тактування простих розмірів.

Тема № 3. *Види музичної діяльності* (2 год.)
Ознайомлення з основними видами музичної діяльності: спів, слухання музики, гра на дитячих музичних інструментах, музично-ритмічні рухи. Визначення особливостей кожного виду діяльності.

Тема № 4. *Навички читання нот з листа* (1 год.)
Формування навичок читання нот з листа.
Аплікатура в формування навичок читання нот з листа.

Змістовий модуль № 6. Музичні жанри та музичні образи

Тема № 1. *Поняття жанру в музиці.*
Танець, пісня, марш – основні складові у музичному вихованні дітей (2 год.)
Ознайомлення з основними музичними жанрами.
Пошук аудіо або відеозаписів з музикою різних жанрів, самостійне аналізування особливостей цієї музики.

Тема № 2. *Ознайомлення з музичною термінологією* (2 год.)
Значення музичних термінів в музиці та їх походження. Формування навичок користування словником музичних термінів.

Тема № 3. *Темп як характерна особливість відтворення музичного образу* (2 год.)
Засвоєння поняття темпу та його значення у відтворенні змісту твору.
Знання основних позначень темпу: allegro, presto, moderato, andante, adagio.

Тема № 4. *Виховання внутрішнього слуху як необхідної умови для відтворення художнього образу* (1 год.)
Ознайомлення з поняттям «внутрішній слух».
Виховання уміння чути програмові твори власним внутрішнім слухом.

Змістовий модуль № 7. Знайомство з музичними інструментами (дитячими, симфонічного оркестру)

Тема № 1. *Шумові дитячі інструменти. Формування ритмічного слуху. Розвиток навиків ансамблевої гри* (2год.)
Ознайомлення з різновидами дитячих музичних інструментів. Самостійне створення простого шумового інструменту, відтворення його звучання. Гра на одному з дитячих інструментів. Колективне ансамблеве виконання простого музичного твору.

Тема № 2. *Струнна група інструментів симфонічного оркестру. Прийоми звуковидобування* (2 год.)
Ознайомлення зі струнними інструментами класичного симфонічного оркестру: скрипкою, альтом, віолончеллю, контрабасом. Використання для самопідготовки засобів інформаційних технологій (комп'ютерів, планшетів).

Тема № 3. *Духові та ударні інструменти. Формування слухових уявлень. Метроритм як основа структури музичного твору (*2 год.)
Ознайомлення з групою духових інструментів та характеристиками їх звучання: труба, валторна, тромбон, кларнет, гобой, фагот.
Самостійне прослуховування фрагментів творів у виконанні симфонічного оркестру.
Формування навичок слухового контролю та вміння визначати звучання інструменту або групи інструментів в оркестрі. Знання ударних інструментів оркестру: барабани, літаври, там-там, тарілки.
Уміння відтворювати ритмічний малюнок плесканням, стукотом ногою, тощо.

Тема № 4. *Диригент та його роль в організації виконання музичних творів* (1 год.)
Визначення ролі диригента та її значення в роботі симфонічного оркестру.
Характеристика диригентських жестів. Знання схем простих музичних розмірів.

Змістовий модуль № 8. Художньо-музична виразність. Навички публічного виконання

Тема № 1. *Формування навичок теоретичного аналізу змісту програмових творів* (2 год.)

Ознайомлення з поняттям теоретичного аналізу музичного твору, його змісту і характеру.

Виконання практичного завдання: проаналізувати художні особливості у програмових творах.

Тема № 2. *Застосування засобів музичної виразності для досягнення емоційного наповнення змісту творів* (2 год.)

Повторення теоретичного матеріалу про основні засоби музичної виразності. Практичне застосування предметних компетентностей в роботі над художньо-образним виконанням музичних творів. Розуміння змісту, авторського задуму, уміння втілити та реалізувати набуті навички.

Тема № 3. *Роль слухового контролю під час роботи над програмовими творами* (2 год.)

Формування слухового самоконтролю в роботі над музичним репертуаром. Уміння слухати і чути власне виконання, аналізувати позитивні моменти та недоліки звучання.

Тема № 4. *Психологічні аспекти в підготовці до публічного виступу* (1 год.)

Виконання тренінгових вправ по володінню собою та своїм емоційно-психологічним станом.

Карта самостійної роботи

Тема змістового модуля № 1:

Ознайомлення з музичним інструментом та основами муз. грамоти

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	Контроль	Кількість балів
1	Ознайомлення з інструментом фортепіано: піаніно, рояль –схожість і відмінність. Фортепіанна клавіатура. Написання нот в скрипічному ключі	1	Практичне заняття	5
2	Вправи на постановку рук. Тривалість звуків. Музичний розмір	2	Практичне заняття	5
3	Знаки альтерації. Ключові та випадкові знаки	2	Практичне заняття	5
4	Штрихи: legato, staccato, non legato. Вправи на оволодіння штрихами. Аплікатура та її значення	2	Практичне заняття	5
	Всього:	7		20

Тема змістового модуля № 2:

Формування навичок фортепіанної гри

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	Контроль	Кількість балів
1	Динамічні відтінки. Формування прийомів звуковидобування.	1	Практичне заняття	5
2	Ознайомлення з басовим ключем та його застосуванням в музичних творах. Написання нот малої та великої октав	2	Практичне заняття	5
3	Поняття ансамблевої гри та формування початкових навичок	2	Практичне заняття	5
4	Удосконалення набутих умінь у програмових творах	2	Практичне заняття	5
	Всього:	7		20

Тема змістового модуля № 3:

Розвиток піаністичних навичок та елементарних навичок співу

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	Контроль	Кількість балів
1	Засвоєння нотного тексту, аплікатури в нових програмових творах	2	Практичне заняття	5
2	Мажорний лад. Гама До мажор. Будова мажорного звукоряду.	2	Практичне заняття	5
3	Поняття мелодії. Принципи інтонаційного розвитку	1	Практичне заняття	5
4	Співацькі навички. Співоча постава	2	Практичне заняття	5
	Всього:	7		20

Тема змістового модуля № 4:

Засоби музичної виразності

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	Контроль	Кількість балів
1	Засоби музичної виразності. Лад як засіб музичної виразності.	2	Практичне заняття	5
2	Темп як засіб музичної виразності	1	Практичне заняття	5
3	Ритм як засіб музичної виразності. Музично-ритмічні рухи: танець, вправа, гра	2	Практичне заняття	5
4	Закріплення теми «Засоби музичної виразності» на прикладах програмових творів	2	Практичне заняття	5
	Всього:	7		20

Тема змістового модуля № 5:

Удосконалення елементарних навичок гри на муз. інструменті.

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	Контроль	Кількість балів
1	Мінорний лад. Види мінору. Будова гами ля мінор	2	Практичне заняття	5
2	Удосконалення навиків ритмічної гри Ознайомлення з розмірами 3/8 і 6/8	2	Практичне заняття	5
3	Види музичної діяльності	2	Практичне заняття	5
4	Навички читання нот з листа	1	Практичне заняття	5
	Всього:	7		20

Тема змістового модуля № 6:

Музичні жанри та музичні образи

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	Контроль	Кількість балів
1	Поняття жанру в музиці. Танець, пісня, марш – основні складові у музичному вихованні дітей	2	Практичне заняття	5
2	Ознайомлення з музичною термінологією	2	Практичне заняття	5
3	Темп як характерна особливість відтворення музичного образу	2	Практичне заняття	5
4	Виховання внутрішнього слуху як необхідної умови для відтворення художнього образу	1	Практичне заняття	5
	Всього:	7		20

Тема змістового модуля № 7:

Знайомство з музичними інструментами (дитячими, симфонічного оркестру)

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	Контроль	Кількість балів
1	Шумові дитячі інструменти. Формування ритмічного слуху. Розвиток навиків ансамблевої гри	2	Практичне заняття	5
2	Струнна група інструментів симфонічного оркестру. Прийоми звуковидобування	2	Практичне заняття	5
3	Духові та ударні інструменти. Формування слухових уявлень. Метроритм як основа структури музичного твору	2	Практичне заняття	5
4	Диригент та його роль в організації виконання музичних творів	1	Практичне заняття	5
	Всього:	7		20

Тема змістового модуля № 8:

Художньо-музична виразність. Навички публічного виконання

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	Контроль	Кількість балів
1	Формування навичок теоретичного аналізу змісту програмових творів	2	Практичне заняття	5
2	Застосування засобів музичної виразності для досягнення емоційного наповнення змісту творів	2	Практичне заняття	5
3	Роль слухового контролю під час роботи над програмовими творами	2	Практичне заняття	5
4	Психологічні аспекти в підготовці до публічного виступу	1	Практичне заняття	5
	Всього:	7		20

Вимоги до модульних контрольних занять

I курс

I семестр:

контрольне заняття №1

Виконання 2-х творів:

- етюд;
- п’єса

контрольне заняття №2

Виконання 2-х творів:

- п’єса;
- ансамбль

II семестр:

контрольне заняття №3

Виконання 2-х творів:

- етюд;
- пісня з дитячого репертуару

контрольне заняття №4

Виконання 2-х творів:

- ансамблева п’єса;
- музично-ритмічний твір

III семестр:

контрольне заняття №5

Виконання 2-х творів:

- етюд;

- п’єса або ансамбль;

Читання нот з листа

контрольне заняття №6

Виконання 2-х творів:

- п’єса;
- пісня з дитячого репертуару;

Підбір супроводу до дитячої пісні

IV семестр:

контрольне заняття №7

Виконання 3-х творів:

- етюд;

- п’єса аба ансамбль;

- музично-ритмічний твір

контрольне заняття №8

Виконання 3-х творів:

- п’єса;
- пісня з дитячого репертуару;
- музично-ритмічний твір

6.3. Форми контролю та критерії оцінювання

Оцінювання роботи студентів здійснюється шляхом **поточного** та **підсумкового** контролю.

Поточний контроль оцінює роботу студента на практичному занятті та його самостійну роботу за такими критеріями:

- попереднє оцінювання (діагностика рівнів музично-естетичного та фахового розвитку, з'ясування індивідуальних особливостей та здібностей студента);
- оцінка самостійної підготовки студента до заняття;
- оцінювання активності й результативності роботи студента протягом аудиторного заняття;
- оцінювання процесу та результату опанування студентом проблемних завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності;
- поточне оцінювання готовності студента до контрольних заходів з урахуванням здатності до самоаналізу, самооцінки і самоконтролю.

Підсумковий контроль здійснюється у вигляді контрольного заняття.

Залік – це вид контролю, при якому засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни оцінюється на підставі результатів поточного та підсумкового контролю, самостійного опрацювання та відвідування занять протягом терміну вивчення навчальної дисципліни.

6.4. Шкала оцінювання поточного контролю

№п/п	Рейтингові бали	Критерії оцінювання
1	9 - 10	Якісна самостійна підготовка. Володіння необхідними елементарними навичками гри на муз. інструменті та теоретичним матеріалом. Активна, високо результативна навчальна діяльність на практичному занятті. Усвідомлене виконання поставлених завдань.
2	7 - 8	Достатній рівень самостійної підготовки та володіння навичками гри на муз. інструменті. Результативна робота на занятті за участю та контролем викладача. Прояв студентом ініціативності і самоаналізу.
3	5 - 6	Середній рівень самостійної підготовки, володіння практичними та теоретичними знаннями. Недостатня активність та ініціативність у вирішенні навчальних завдань.
4	4	Низький рівень самостійної підготовки. Недостатність теоретичних знань і практичних умінь. Мала ефективність навчальної діяльності студента.
5	1 - 3	Відсутність самостійної підготовки, активності та результативності роботи студента протягом заняття. Недостатній рівень практичних навичок та теоретичних знань.

6.5. Шкала оцінювання підсумкового контролю

№п/п	Рейтинговий бал	Критерії оцінювання
1	23-25	Високий рівень предметних компетентностей. Знання теоретичного матеріалу. Яскраве, емоційне виконання програмових творів. Вільне володіння інструментом. Вияв набутих практичних навичок та умінь.
2	21-22	Достатній рівень предметних компетентностей. Твори виконані якісно, емоційно. Відсутні текстові помилки, продемонстрована ритмічна організованість та інтонаційна образність. Виконання має певні недоліки: недостатня переконливість передачі змісту або художньо-образної сфери, розуміння особливостей фразування та артикуляції.
3	19-20	Достатній рівень предметних компетентностей. Грамотне виконання творів та теоретичні знання. Продемонстровані навички володіння інструментом. Мають місце окремі недоліки інтонації, метро-ритму. Виконання недосконале у відношенні форми та деталей твору.
4	17-18	Середній рівень предметних компетентностей. Достатньо стабільна якість виконання. Точний ритм, темп. Швидка реакція на текстові помилки. Присутнє неякісне звуковидобування, непродумане фразування, хитка інтонація.
5	15-16	Низький рівень предметних компетентностей. Технічно та емоційно недосконале виконання, з допущенням значних текстових помилок. Непереконлива образно-емоційна інтерпретація музичного твору.
6	1-14	Недостатній рівень володіння предметними компетентностями. Програма виконується нестабільно, з зупинками та великою кількістю помилок. Незадовільний стан слухового контролю, неточний ритм. Не відтворений художній зміст творів.

6.6. Шкала відповідності оцінок

<table>
<tr><td>Кількість балів</td><td>Оцінка</td><td></td></tr>
<tr><td>1</td><td>3</td><td>4</td></tr>
<tr><td>90-100</td><td>Відмінно</td><td rowspan="5">ЗАРАХОВАНО</td></tr>
<tr><td>82-89</td><td>Дуже добре</td></tr>
<tr><td>75-81</td><td>Добре</td></tr>
<tr><td>69-74</td><td>Задовільно</td></tr>
<tr><td>60-68</td><td>Достатньо</td></tr>
<tr><td>0-59</td><td>Незадовільно</td><td>НЕ ЗАРАХОВАНО</td></tr>
</table>

7. Навчально-методична карта дисципліни

Разом: 120 год., практичні заняття – 56 год., підсумковий контроль – 8 год., самостійна робота – 56 год.

Модулі	Змістовий модуль № 1															Змістовий модуль № 2														
Назва модуля	Ознайомлення з музичним інструментом та основами музичної грамоти															Формування навичок фортепіанної гри														
Години	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Практичні заняття / Самостійна робота	1 год. / 1 год.		2 год. / 2 год.				2 год. / 2 год.				2 год. / 2 год.					1 год. / 1 год.		2 год. / 2 год.				2 год. / 2 год.				2 год. / 2 год.				
Теми занять	Ознайомлення з інструментом фортепіано. Фортепіанна клавіатура. Написання нот в скрипічному ключі		Вправи на постановку рук. Тривалість звуків. Музичний розмір				Знаки альтерації. Ключові та випадкові знаки				Штрихи: legato, staccato, non legato. Вправи на оволодіння штрихами. Аплікатура та її значення					Динамічні відтінки. Формування прийомів звуковидобування		Ознайомлення з басовим ключем та його застосуванням в музичних творах. Ноти малої та великої октав				Поняття ансамблевої гри та формування початкових навичок				Удосконалення набутих умінь у програмових творах				
Види контролю															Контрольне заняття															Контрольне заняття

Модулі	Змістовий модуль № 3															Змістовий модуль № 4														
Назва модуля	Розвиток піаністичних навичок та елементарних навичок співу															Засоби музичної виразності														
Години	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Практичні заняття / Самостійна робота	2 год. / 2 год.				2 год. / 2 год.				1 год. / 1 год.		2 год. / 2 год.					2 год. / 2 год.				1 год. / 1 год.		2 год. / 2 год.				2 год. / 2 год.				
Теми занять	Засвоєння нотного тексту, аплікатури в програмових творах				Мажорний лад. Гама До мажор. Будова мажорного звукоряду				Поняття мелодії. Принципи інтонаційного розвитку		Співацькі навички. Співоча постава					Засоби музичної виразності. Лад як засіб музичної виразності				Темп як засіб музичної виразності вввввиразност		Ритм як засіб музичної виразності. Музично-ритмічні рухи: танець, вправа, гра				Закріплення теми «Засоби музичної виразності» на прикладах програмових творів				
Види контролю															Контрольне заняття															Контрольне заняття

Модулі	Змістовий модуль № 5															Змістовий модуль № 6														
Назва модуля	Ознайомлення з музичним інструментом та основами музичної грамоти															Формування навичок фортепіанної гри														
Години	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Практичні заняття / Самостійна робота	2 год. / 2 год.				2 год. / 2 год.				2 год. / 2 год.				1 год. / 1 год.			2 год. / 2 год.				2 год. / 2 год.				2 год. / 2 год.				1 год. / 1 год.		
Теми занять	Мінорний лад. Види мінору. Будова гами ля мінор				Удосконалення навиків ритмічної гри Ознайомлення з розмірами 3/8 і 6/8				Види музичної діяльності				Навички читання нот з листа			Поняття жанру в музиці. Танець, пісня, марш – основні складові у музичному вихованні дітей				Ознайомлення з музичною термінологією				Темп як характерна особливість відтворення музичного образу				Виховання внутрішнього слуху як необхідної умови для відтворення художнього образу		
Види контролю															Контрольне заняття															Контрольне заняття

Модулі	Змістовий модуль № 7															Змістовий модуль № 8														
Назва модуля	Ознайомлення з музичним інструментом та основами музичної грамоти															Формування навичок фортепіанної гри														
Години	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Практичні заняття / Самостійна робота	2 год. / 2 год.				2 год. / 2 год.				2 год. / 2 год.				1 год. / 1 год.			2 год. / 2 год.				2 год. / 2 год.				2 год. / 2 год.				1 год. / 1 год.		
Теми занять	Шумові дитячі інструменти. Формування ритмічного слуху. Розвиток навиків ансамблевої гри				Струнна група інструментів симфонічного оркестру. Прийоми звуковидобування				Духові та ударні інструменти. Формування слухових уявлень. Метроритм як основа структури музичного твору				Диригент та його роль в організації виконання музичних творів			Формування навичок теоретичного аналізу змісту програмових творів				Застосування засобів музичної виразності для досягнення емоційного наповнення змісту творів				Роль слухового контролю під час роботи над програмовими творами				Психологічні аспекти в підготовці до публічного виступу		
Види контролю															Контрольне заняття															Контрольне заняття

8. Рекомендовані джерела

Основна

1. Кимлик О. Віночок [Ноти]: музична хрестоматія / О.Кимлик. - Вінниця: Нова Книга, 2015. - 107с.
2. Шевчук, Антоніна. Залучаємо малят до музичної скарбниці [Текст] / А. Шевчук // Дитячий садок. Мистецтво. - 2010. - N 3. - С. 36-41.
3. Шевчук Антоніна. Розвиток дошкільнят в музично-руховій діяльності : Навч.-метод. забезпечення програми «Дитина». – К.: Вид. дім «Шкіл. Світ»: Вид. Л.Галіцина, 2006. – 128с.
4. Хлєбнікова Л.О. Музичне мистецтво. Хрестоматія. 1-2 класи. – Київ: Ранок, 2016
5. Хочу грати на роялі. Гриднєва Н.(упорядник), автор текстів Храпачова М., художник Лавро К. — Київ: Музична Україна, 2017. — 96 с.

Додаткова

1. Дитина: Програма виховання і навчання дітей від двох до семи років. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. – 492 с.
2. Загрудний, Лель-Анатолій. Співаночка [Ноти] : пісенна скарбничка для дітей дошкільного та шкільного віку : [для гол., ансамб., хору з букв.-цифр. познач. без супр.]. Скринька 2 / А. Загрудний. - Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2010. - 31с.
3. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі». У 2 ч. /Аксьонова О.П., Аніщук А.М., Артемова Л.В. (та ін.); наук. кер. О.Л. Кононенко. – Київ: «МЦФЕР-Україна», 2014.
4. Співаємо, граємо, слухаємо [Ноти]: хрестоматія до курсу «Методика музичного виховання»; уклад.: Н.Є. Кравцова, В.К. Лебедєв. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 192с.
5. Фортепіано. 1 клас [Ноти]: учбовий репертуар дитячих музичних шкіл / уклад. Б.О. Милич. – Київ: Музична Україна, 2015. – 77с.
6. «Музична школа”- Журнал, Випуски 25-28, Фортепіано для початківців. Частини 1-4. – Київ , 2017.